На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що головною метою зміни ПДВ є досягнення оптимального співвідношення між його фіскальною та стимулювальною роллю. ПДВ повинен забезпечити, з одного боку, достатнє наповнення державного бюджету, а з іншого – стимулювати економічну активність суб'єктів господарювання.

Основним завданням податкової реформи як однієї з найважливіших умов функціонування ефективної податкової системи є значне зниження і вирівнювання податкового тягаря, спрощення системи оподаткування, посилення податкового контролю за рівнем витрат виробництва, мінімізація витрат виконання й адміністрування податкового законодавства, зниження ставок податків.

Підтримуємо думку тих науковців, які вважають, що основними напрямками оптимізації податкових реформ в Україні повинні бути наступні: побудова стабільної, зрозумілої і цілісної податкової системи з метою визначення збалансованих підходів до фінансового перерозподілу в межах країни і обґрунтування норм оподаткування; послаблення податкового тиску і спрощення податкової системи шляхом скасування неефективних податків з адміністративної точки зору; розширення податкової бази завдяки скасуванню непрозорих податкових пільг, розширенню кола платників податків і оподатковуваних доходів у відповідності з критерієм «доцільності» і принципом «соціальної справедливості»; розв'язання ряду проблем, пов'язаних зі стягненням податків і контролем за дотриманням податкового законодавства; зниження податкового тиску до теоретично допустимого рівня та практичного застосування; забезпечення стабільності податкового законодавства.

Список використаних джерел:

1. Бездітко Ю.М. Оцінка стану та основні напрями реформування податку на додану вартість в Україні // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №6. – С.85-89.
2. Вахновська Н.А. Податковий Кодекс в контексті реформування податкової системи України // Економічний форум. – 2011. – №1. – С.37-41.
3. Дондик І.М. Актуальні питання фінансового контролю органів податкової служби // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №10. – С.50-55.
4. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: rada.gov.ua.
5. Тимченко О.М. Прогнозування податкового боргу на основі абсолютної та відносної оцінки податкових ризиків // Фінанси України. – 2010. – №8. – С.34-38.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kyivsta.gov.ua.

УДК 336.14:657

Ю.В.Табенська,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

У статті розкрито питання сучасного фінансового контролю в системі управління бюджетними коштами. Висвітлено особливості Лімської декларації керівних принципів аудиту державних фінансів. Розглянуто сутність державного фінансового контролю в управлінні фінансовою діяльністю держави.

В статье раскрываются вопросы современного финансового контроля в системе управления бюджетными средствами. Освещены особенности Лимской декларации руководящих принципов аудита государственных финансов. Рассмотрена сущность государственного финансового контроля в управлении финансовой деятельностью государства.

The article deals with the current system of financial control in the management of budget funds. It covers the features of the Lima Declaration of Guidelines on Auditing Institution. The essence of state financial control in the managementand financial activities of the state.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, аудит державних фінансів, бюджетні ресурси.

Існування держави передбачає державне управління, коли необхідними умовами нормального функціонування стають видання норм (законів), виконання даних норм, їх захист, а також виявлення відмінностей між нормами, що діють, і фактами, які відбулися.

Постійне прагнення державного управління якнайкраще відреагувати на виявлені відхилення зумовлює наступний результат – додержання законів, найкращі умови для проживання людей в такому суспільстві. Таким чином, функція контролю, яку виконує державне управління, є життєво необхідною в суспільстві.

Відмітимо, що контроль, в перекладі з французької "controle", означає перевірку або спостереження з метою перевірки. Дане поняття можна розцінювати як спостереження, нагляд, перевірку з метою протидії чомусь небажаному. І як наслідок, необхідністю контролю є наявність потреби у саморегулюванні його діяльністю інших суб'єктів.

Здатність держави здійснювати контроль визначається умовами, за яких такий контроль можливий. Це насамперед існування суб'єкта, який його здійснює. Відсутність суб'єкта унеможливлює контроль. Наявність підконтрольного об'єкта, на який спрямовано дії контролюючого суб'єкта, – друга умова можливості здійснення контролю. Між контролюючим суб'єктом та підконтрольним об'єктом у результаті здійснення контрольних дій виникає зв'язок, який є контрольними діями.

Оскільки державний фінансовий контроль бюджетних ресурсів є однією з функцій управління, йому притаманні загальні принципи управління, на яких базується процес державного управління і управління конкретним підприємством і організацією, але, звичайно, з наближенням змісту цього принципу до функції контролю. У зв'язку з цим серед принципів фінансового контролю виділяють такі: плановості, системності, безперервності, демократичного централізму, законності, об'єктивності, гласності, ефективності (дієвості).

Фінансовий контроль у системі економічних категорій виступає як міжгалузева функціональна економічна категорія. Виникнення її є результатом необхідності задоволення потреб практики в контролі як спеціалізованої функції управлінської діяльності. Базуючись на цьому, можна стверджувати про специфічні цілі, завдання, функції, предмет і принципи здійснення

фінансового контролю.

Державний фінансовий контроль охоплює всі стадії управління бюджетними ресурсами і виявляється в таких основних видах державної діяльності [5, с.7]:

✓ аналіз та перевірка обґрунтованості рішень з управління бюджетними ресурсами, в т.ч. рішень щодо формування, розпорядження та використання ресурсів; оцінка ризиків управління та прогноз його результатів;

✓ перевірка відповідності досягнутих у визначений період часу фінансових показників (результатів управління) соціально-економічного стану країни, господарської діяльності на всіх рівнях (країни, галузі, регіону підприємства) і в різних сферах економіки бажаному а необхідному (нормативному) значенню цих показників;

✓ визначення відхилень від заданого (бажаного) режиму управління бюджетними ресурсами й оцінка (соціальна та економічна) параметрів цих відхилень;

✓ забезпечення своєчасного та повного відновлення (відшкодування) неправомірно використаних бюджетних ресурсів і надходження доходів від їх використання до відповідних бюджетів, а також відшкодування заподіяного державі та суспільству збитку.

Контроль стає основним незалежним джерелом інформації для виявлення причин порушень, що виникають у процесі управління бюджетними ресурсами, а також прийняття рішень щодо запобігання тим чи іншим порушенням.

Значення державного фінансового контролю бюджетних ресурсів у забезпеченні життєдіяльності держави свідчить той факт, що в Лімській декларації керівних принципів аудиту державних фінансів, прийнятій IX конгресом Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю в 1977 р., наголошується: організація контролю є обов'язковим елементом управління громадськими фінансовими коштами, оскільки таке управління зумовлює відповідальність перед суспільством.

Дана декларація трактує контроль державних фінансів не як самоціль, а як обов'язковий елементом регуляторної системи, мета якої полягає у своєчасному виявленні відхилень від прийнятих стандартів, порушень принципів законності, ефективності, доцільності й економності управління фінансовими ресурсами. Це дозволяло б у кожному конкретному випадку внести відповідні корективи, посилити відповідальність уповноважених осіб, отримати відшкодування збитків та перешкодити або, принаймні, ускладнити повторення виявлених порушень у майбутньому.

Для здійснення контролю за рухом і використанням бюджетних коштів, оперативним та цільовим їх проходженням через банківську систему, для чого в Україні створено Державне казначейство України, яке одночасно контролює рух і використання бюджетних коштів і здійснює операції з коштами державного бюджету [4, с.144].

Відмітимо, що особливість державного фінансового контролю в управлінні фінансовою діяльністю держави полягає в тому, що фінансовий контроль - це обов'язок і реалізація права держави здійснювати контроль; специфічний вид, невід'ємний елемент державного управління і джерело інформаційного забезпечення потреб органів державної влади та управління в процесі прийняття управлінських рішень; механізм зворотного зв'язку, завдяки якому можна отримати необхідну інформацію про виконання управлінських рішень; важливий елемент діяльності органів державної влади, спрямований на ефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів держави; засіб отримання достовірної й повної інформації про реальний стан фінансів держави.

Державний фінансовий контроль у системі управління фінансами держави є однією зі стадій управлінського циклу і представляє собою систему нагляду, порівняння, перевірки та аналізу функціонування управлінського суб'єкта з метою оцінки обґрунтованості та ефективності прийнятих управлінських рішень, виявлення ступеня їх реалізації, наявності відхилень фактичних результатів від запланованих параметрів і нормативів та прийняття рішень щодо їх усунення.

Таким чином, державний фінансовий контроль спрямований на пошук резервів зростання фінансових ресурсів за рахунок зниження витрат матеріальних і трудових ресурсів на виробництво, правильне відображення в господарських операціях їхньої вартості, виявлення непродуктивних втрат. Вплив фінансового контролю на процеси, пов'язані з функціонуванням фінансів, виявляється через фінансові санкції та інші заходи з усунення виявлених недоліків. Матеріали фінансового контролю використовуються для прийняття управлінських рішень, а також для внесення змін у чинне фінансове законодавство.

Метою державного фінансового контролю є: встановлення фактичного стану справ шляхом спостереження, його аналіз щодо відповідності принципам, стандартам, нормам, нормативам та регламентам, встановленим чинним законодавством, визначення шляхів виправлення та/або запобігання виявлених відхилень задля підвищення загальної ефективності функціонування системи державних фінансів [5, с.8].

Загальної мети не може бути досягнуто без вирішення наступних завдань державного фінансового контролю:

- ✓ розробка стандартів для системи державних фінансів;
- ✓ вивчення та розробка методів дослідження фінансових процесів;
- ✓ реалізація заходів щодо нагляду за фінансовою діяльністю суб'єктів фінансових відносин;
- ✓ розробка та моніторинг виконання рішень за результатами нагляду;
- ✓ запобігання таким рішенням суб'єктів фінансових відносин, що не відповідають державним стандартам.

Досягнення мети і реалізацію завдань державного фінансового контролю можна віднести до загальнодержавних пріоритетів України, оскільки вирішення масштабних проблем соціально-економічного розвитку неможливе без підвищення ефективності системи державного управління. Це ставить питання про місце державного фінансового контролю загалом у системі державного управління через його співвіднесення з іншими галузями фінансового контролю.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України: за станом на 01.02.2011 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України від 8.07.2010 р. № 2456-VI – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14.
2. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль:навч.посіб./Л.В.Гуцаленко, В.А.Дерій, М.М.Коцупатий – К.:Центр учбової літератури, 2009.- 424 с. - С.6.
3. Білуха М.Т.Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту:підручник/М.Т.Білуха.-К.:Вища школа, 1994.-364 с. - С. 3-7.
4. Дрозд І.К., Шевчук В.О. Державний фінансовий контроль: Навчальний посібник/І.К.Дрозд, В.О.Шевчук.-К.:ТОВ «Імекс-ЛТД», 2007.-304с. - С.7-23
5. Мних Є.В. Фінансовий контроль бюджетних ресурсів: Монографія / Є.В.Мних, Г.О.Кравченко,Н.С.Барабаш., За заг.ред.Є.В.Мниха.-К.:Київ.нац.торг.еконо.ун-т, 2008. - 186 с.

УДК 330.322:336.71

М.Ю.Телінгер,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ЗНАЧЕННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ ДЛЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті відзначено, що останнім часом банківська система України досить активно розвивається під впливом іноземних інвестицій. Сектор банківських послуг дедалі більше привертає увагу іноземних інвесторів. Тому в даному дослідженні висвітлено особливості впливу іноземного капіталу на розвиток та функціонування вітчизняної банківської системи.

В статье отмечено, что в сегодняшнее время банковская система Украины достаточно активно развивается под влиянием иностранных инвестиций. Сектор банковских услуг все больше привлекает внимание иностранных инвесторов. Поэтому, в данном исследовании освещены особенности влияния иностранного капитала на развитие и функционирование отечественной банковской системы.

The article noted that last one time banking system of Ukraine is actively developing under the influence of foreign investment. Banking sector is increasingly attracting the attention of foreign investors. Therefore, this study highlights the particular impact of foreign capital for development and operation of domestic banking system.

Ключові слова: банк, банківська система, банківські послуги, іноземний капітал, фінансовий ринок.

Банки, створені за участі іноземного капіталу, поступово розширюють свою діяльність на вітчизняному ринку, а деякі з них вже зміцнили свої позиції. Однак, варто зазначити, що існує загроза поступового витіснення вітчизняних банків із традиційних для них секторів фінансового ринку. Зважаючи на те, що банківська система фактично є гарантом фінансової безпеки держави, залежність від кон'юнктури на світових ринках зробить її вразливішою до глобальних фінансових криз. За таких умов постає питання збереження конкурентних переваг вітчизняних банків.